

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE
cu privire la recurs

învinuirea lui

Vasile Fortuna

(art. art. 151 alin. (1), 287 alin. (3) Cod penal)

(Dosarul nr. Ira-1679/23

Nr. PIGD 1-23000562-01-Ira-26092023)

Recurs depus până la 01 septembrie 2023 în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) CPP; Recurs admis, deoarece instanța de apel a motivat contradictoriu individualizarea pedepsei, iar decizia nu conține motivele pe care s-a întemeiat soluția de suspendare condiționată a executării pedepsei cu închisoarea.

19 iunie 2025

Au examinat anterior cauza judecătorești:

Instanța de fond: Aurelia Pleșca

Curtea de apel: Iurie Iordan, Elena Cojocari, Marcel Juganari

Textul corespunde originalului

Judecând în lipsa părților recursul în cauza penală privind învinuirea lui Vasile Fortuna,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte,*

Ghenadie Eremciuc

Vladislav Gribincea, *judcători,*

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Vasile Fortuna s-a născut în anul 1996 în s. Bulboaca, r-ul Anenii Noi. El a fost învinuit în temeiul art. 151 alin. (1) Cod penal (vătămarea intenționată gravă a integrității corporale, care este periculoasă pentru viață) și art. 287 alin. (3) Cod penal (huliganism).

2. Vasile Fortuna a fost apărat de avocații Victoria Burduja și Roman Medeleanu.

3. În prima instanță cauza penală a fost examinată în procedură simplificată, conform art. 364¹ Cod de procedură penală. Vasile Fortuna a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor incriminate și condamnat la cinci ani de închisoare. Instanța de apel a admis apelul formulat de apărare. Vasile Fortuna a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 354 Cod contravențional. Procesului contravențional a fost încetat pe motivul intervenirii termenului de prescripție. Referitor la infracțiunea prevăzută de art. 151 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probațiune de trei ani.

4. La 30 august 2023, procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Vitalie Călugăreanu, a depus recurs. El solicită casarea parțială a deciziei, în privința individualizării pedepsei, cerând excluderea aplicării art. 90 Cod penal.

5. Urmărirea penală a fost pornită la 22 noiembrie 2022 și s-a finalizat la 28 decembrie 2022. Prima instanță a examinat cauza în perioada 03 ianuarie - 14 martie 2023. Instanța de apel a examinat cauza între 13 aprilie și 22 iunie 2023. Dosarul a ajuns la Curtea Supremă de Justiție la 04 octombrie 2023.

ÎN FAPT

6. Vasile Fortuna a fost învinuit că, la 22 noiembrie 2022, în jurul orei 19:00, aflându-se la domiciliul său, a încălcat ordinea publică și a manifestat un comportament deosebit de obraznic, în prezența unui minor. După ce a consumat băuturi alcoolice împreună cu Alexandru Vasilean, pe fondul unui conflict spontan, a luat un cuțit aflat pe masa și i-a aplicat acestuia trei lovituri, două în regiunea abdominală și una în zona spatelui. În urma acestor acțiuni, Alexandru Vasilean a suferit dureri fizice și leziuni corporale care au fost calificate ca vătămare a sănătății. După comiterea faptei, Vasile Fortuna a părăsit locul

incidentului. Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 287 alin. (3) Cod penal.

7. Vasile Fortuna a mai fost învinuit că, în același timp și loc, în urma unui conflict survenit după consumul de alcool cu Alexandru Vasilean, i-a aplicat acestuia, cu un cuțit, două lovituri în abdomen și o lovitură în spate în partea de sus a umărului stâng, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară din 22 decembrie 2022, plagă tăiată nepenetrantă pe partea laterală stângă a peretelui abdominal; plagă tăiată penetrantă pe partea laterală stângă peretelui abdominal cu lezarea omentului mare, complicată cu hemoperitoneum; plagă tăiată a umărului stâng, plăgi care au fost provocate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect cu suprafața de interacțiune ascuțită și care în comun prezintă pericol pentru viață în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală gravă. Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 151 alin. (1) Cod penal.

8. La 14 martie 2023, prin [sentința Judecătoria Anenii Noi, sediul Bender](#), Vasile Fortuna a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor incriminate. În privința lui Vasile Fortuna a fost aplicată pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de doi ani și șase luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal și trei ani și patru luni pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal. Conform art. 84 Cod penal, prin cumulul parțial al pedepselor, Vasile Fortuna a fost condamnat la cinci ani de închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis. La individualizarea pedepsei, instanța a reținut că inculpatul nu are antecedente penale, este caracterizat satisfăcător la locul de trai și nu figurează în evidențele medicului psihiatru sau narcolog. Instanța nu a reținut circumstanțe atenuante sau agravante. Instanța a subliniat că, deși inculpatul și-a recunoscut vinovăția, s-a constatat că, în contextul procedurii simplificate prevăzute de art. 364¹ Cod de procedură penală, această recunoaștere nu poate fi valorificată și ca circumstanță atenuantă pentru a nu se conferi dubla valență aceleiași conduite procesuale.

9. La 22 martie 2023, avocatul Roman Medeleanu, în interesul lui Vasile Fortuna, a depus apel. El a solicitat casarea parțială a sentinței în ceea ce privește condamnarea conform art. 287 alin. (3) Cod penal și o altă pedeapsă pentru infracțiunea prevăzută de art. 151 alin. (1) Cod penal. Apelantul a solicitat pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie achitat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, iar pentru infracțiunea de vătămare corporală gravă să se aplice o pedeapsă cu suspendarea executării acesteia.

10. La 22 iunie 2023, [Curtea de Apel Chișinău](#) a admis apelul, a casat sentința parțial în latura penală. Vasile Fortuna a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute la art. 354 Cod Contravențional, cu încetarea procesului contravențional în legătură cu expirarea termenului de prescripție pentru tragerea la răspundere contravențională. Executarea pedepsei cu închisoarea pe un termen de trei ani și patru luni, aplicată inculpatului prin sentință pentru săvârșirea

infracțiunii prevăzute la art. 151 alin. (1) Cod penal, a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de trei ani. Celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute. Cu referire la individualizarea pedepsei, instanța de apel a reținut următoarele:

„21.3. Colegiul Penal reține că chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului incriminat. Așa dar, Colegiul Penal efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul lui în viața socială, precum și cel din înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate, consideră că în coraport cu faptele comise, urmările prejudiciabile ale faptei și personalitatea inculpatului, constată că, corijarea și reeducarea acestuia este posibilă cu aplicarea unor pedepse sub formă de închisoare cu executare reală. Or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Pedeapsa prea blândă va fi apreciată ca o atitudine tolerantă din partea statului a comportamentului prejudiciabil și va diminua încrederea societății în eficacitatea și echitatea sistemului de justiție. Mai mult decât atât, infracțiunea comisă de către inculpatul Fortuna Vasile face parte din capitolul infracțiunilor contra vieții și sănătății persoanei, care atentează la valori fundamentale și anume relațiile sociale cu privire la protecția vieții și sănătății persoanei, pe când potrivit art. 24 alin. (1) din Constituție, statul garantează fiecărui om dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, iar în cazul eșuării în protejarea vieții persoanei, vor fi generate obligații pozitive statului atât ca să asigure o investigație eficientă a cauzei, dar și de a stabili o pedeapsă echitabilă și proporțională cu fapta comisă sau urmările provocate.

Potrivit sentinței Judecătoriei Anenii Noi (sediul Bender) din 14 martie 2023, lui Fortuna Vasile i s-a stabilit în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, reieșind din prevederile art. 364¹ alin. (8) CPP, pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 03 (trei) ani și 04 (patru) luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Însă, Colegiul penal consideră că executarea pedepsei în formă de închisoare pe un termen de 03 (trei) ani și (04) luni, stabilită lui Fortuna Vasile prin sentința Judecătoriei Anenii Noi (sediul Bender) din 14 martie 2023 pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 151 alin. (1) Cod Penal urmează a fi suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 (trei) ani, în baza art. 90 alin. (1) și (2) Cod Penal, dacă nu va săvârși o nouă infracțiune, îndreptățind prin comportare exemplară încrederea acordată.”

11. Decizia motivată a fost pronunțată la 11 august 2023.

12. La 30 august 2023, procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Vitalie Călugăreanu, a depus recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod

de procedură penală. El a solicitat excluderea aplicării art. 90 Cod penal. Potrivit recursului, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și a aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale. Decizia nu cuprinde motivele de aplicare a pedepsei mai ușoare și motivele de suspendarea a executării pedepsei. Pronunțarea unei decizii de condamnare cu suspendarea executării pedepsei cu închisoare pentru comiterea unor infracțiuni cu grad prejudiciabil sporit, periclitează ordinea de drept și nu atinge scopul principal al pedepsei. În opinia procurorului, fapta comisă prezintă un pericol sporit pentru societate, iar instanțelor judecătorești le revine rolul decisiv pentru prevenirea violenței periculoase pentru viață, mai ales că în acest caz infractorul a aplicat victimei trei lovituri cu cuțitul în abdomen și în spate, după care a fugit de la fața locului.

13. La 04 octombrie 2023, Curtea Supremă de Justiție a solicitat depunerea referinței la recurs, însă până la acest moment nu a primit nici o referință.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

14. Art. 90 alin. (1) Cod penal, în vigoare la data pronunțării deciziei instanței de apel, prevedea următoarele:

„(1) Dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai decît în hotărîre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă. În acest caz, instanța de judecată dispune neexecutarea pedepsei aplicate dacă, în perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvîrși o nouă infracțiune și, prin respectarea condițiilor probațiunii sau, după caz, a termenului de probă, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat. Controlul asupra comportării celor condamnați cu suspendarea condiționată a executării pedepsei îl exercită organele competente, iar asupra comportării militarilor – comandamentul militar respectiv.”

15. Cererea de recurs a fost depusă până la 01 septembrie 2023. La acea dată, partea relevantă a art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală era următoarea:

„(1) Hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeuri:

...

6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus

neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

...

10) s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale;”

MOTIVAREA INSTANȚEI

16. Recursul examinat a fost declarat în 30 de zile de la pronunțarea deciziei motivate a instanței de apel, adică a fost depus în termen.

17. Art. 434 Cod de procedură penală prevede că instanța de recurs verifică legalitatea hotărârii atacate doar în limitele invocate în recurs. Această prevedere nu permite instanței de recurs să admită recursul din alte considerente decât cele invocate în recurs. De asemenea, ea nu permite instanței de recurs să verifice oportunitatea unei soluții judecătorești date de instanța de fond sau apel atât timp cât aceasta este legală (decizia CSJ nr. [1ra-854/2022](#), para. 85). Totuși, legea nu interzice instanței de recurs să recalifice considerentele invocate în recurs de la un temei de recurs la altul (decizia nr. [1ra-1520/2023](#), § 56).

18. Recursul a fost depus în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) din Codul de procedură penală în vigoare până la 01 septembrie 2023. Pct. 6) se referă la deficiențele în motivarea hotărârii judecătorești. El conține cinci situații distincte: a) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel; b) hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția; c) motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii; d) dispozitivul hotărârii este expus neclar; e) instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția. Pct. 10) se referă la aplicarea pedepselor individualizate contrar prevederilor legale.

19. În recursul procurorului nu se pune în discuție vinovăția inculpatului, ci doar legalitatea suspendării executării pedepsei aplicate pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal. Recurentul menționează una dintre cele cinci situații prevăzute în temeiul de la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și anume litera a) paragraful precedent. Completul de judecată notează că, deși recurentul susține că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, acesta nu a specificat în mod concret care au fost motivele asupra cărora instanța de apel a omis să se pronunțe. Totodată, având în vedere motivele recursului, acesta va fi examinat prin prisma literei b) din paragraful precedent.

20. Completul subliniază că instanța de apel (a se vedea para. 11) în trei paragrafe expune considerentele cu privire la individualizarea pedepsei. Analiza acestora denotă că decizia instanței de apel este afectată de o evidentă inconsecvență și de o motivare contradictorie în ceea ce privește individualizarea pedepsei aplicate inculpatului pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal. Instanța de apel reține explicit că reeducarea și corijarea inculpatului este posibilă doar prin aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare

cu executare reală, subliniind caracterul periculos al infracțiunii și necesitatea protejării valorilor fundamentale ocrotite de lege. Totuși, în concluzie și în dispozitiv instanța dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei, contrar propriilor raționamente.

21. Prevederile art. 90 Cod penal (a se vedea para. 14), prevăd în mod imperativ obligația instanței de a indica expres în hotărâre motivele care justifică suspendarea executării pedepsei. Completul notează că în această speță decizia instanței de apel nu respectă această rigoare, iar motivarea instanței de apel cu referire la suspendarea executării pedepsei lipsește.

22. Conform art. 435 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală, rejudecarea poate fi dispusă doar în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs. Astfel, remiterea la rejudecare este excepția, iar înlăturarea de către instanța de recurs a erorii, fără remitere la rejudecare, este regula (încheierea nr. [1ra-1737/2022](#), § 20). Având în vedere circumstanțele specifice ale acestei cauze, eroarea judiciară constatată mai sus poate fi corectată în instanța de recurs.

23. Dispozitivul hotărârii judecătorești urmează a fi interpretat prin prisma motivelor menționate în hotărâre. La individualizarea pedepsei, instanța de fond a luat în considerare gravitatea infracțiunii, lipsa circumstanțelor agravante și atenuante și faptul că anterior inculpatul nu a fost condamnat. Instanța de apel a menținut durata pedepsei cu închisoarea dispusă de prima instanță. În același timp, instanța de apel nu a motivat în niciun mod suspendarea executării pedepsei conform art. 90 Cod penal. Având în vedere motivarea sentinței, în partea pedepsei aplicate pentru infracțiunea prevăzută de art. 151 alin. (1) Cod penal, și caracterul contradictoriu și nemotivat al deciziei instanței de apel în această parte, completul consideră potrivit de a menține pedeapsa aplicată de prima instanță.

24. Termenul executării pedepsei urmează să fie calculat de la data privării efective de libertate a condamnatului, cu includerea în acest termen a perioadei în care acesta s-a aflat în stare de arest preventiv, începând cu 22 noiembrie 2022 până la 22 iunie 2023 (data pronunțării deciziei instanței de apel).

25. Din motivele de mai sus, în conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul declarat de procurorul Vitalie Călugăreanu împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2023;

Casează decizia Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2023, în partea stabilirii pedepsei inculpatului Vasile Fortuna pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal, și menține în această parte sentința Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender, din 14 martie 2023.

Termenul executării pedepsei se calculează de la data privării efective de libertate a condamnatului, cu includerea în acest termen a perioadei în care acesta

s-a aflat în stare de arest preventiv, începând cu 22 noiembrie 2022 până la 22 iunie 2023;

În rest, prevederile deciziei instanței de apel se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stella Bleșceaga

Judecători

Ghenadie Eremciuc

Vladislav Gribincea